

Warszawa, dn. 09.01.2018 r.

Pan Andrzej Adamczyk
Minister Infrastruktury i Budownictwa
ul. Chałubińskiego 4/6
00-928 Warszawa

PETYCJA

**dot. nowelizacji przepisów i usunięcia rozbieżności interpretacyjnych
oraz wątpliwości w zakresie prawidłowego oznakowania miejsc parkingowych
dla osób niepełnosprawnych**

Szanowny Panie Ministrze,

działając w interesie publicznym, na podstawie art. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r. poz. 1123) niniejszym wnioskuję o:

1. Przyjęcie nowelizacji rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 220, poz. 2181, z późn. zm.) w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach w zakresie usunięcia opisanych niżej rozbieżności interpretacyjnych oraz wątpliwości dotyczących prawidłowego oznakowania miejsc parkingowych dla pojazdów osób niepełnosprawnych;
2. Ustalenia tekstu jednolitego nowelizowanego już 14 razy ww. aktu prawnego.

Na mocy § 1 pkt 2 lit. d rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 3 lipca 2015 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach (Dz. U. z 2015 r. poz. 1314, dalej: „rozporządzenie zmieniające”), pkt 5.2.4 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. uzyskał następujące brzmienie:

Znak P-18 „stanowisko postojowe” (rys. 5.2.4.1) stosuje się w celu wyznaczenia miejsc postoju na części jezdni i chodnika oraz na wydzielonych parkingach bez ustalonych konstrukcyjnie stanowisk. Na obszarach, gdzie wyznacza się miejsca postojowe, należy przewidzieć stanowiska przeznaczone dla pojazdów osób niepełnosprawnych. Stanowiska postojowe dla pojazdów osób niepełnosprawnych powinny mieć nawierzchnię barwy niebieskiej.

– natomiast akapit pierwszy punktu 5.2.9.2 „Symbol osoby niepełnosprawnej” brzmienie:

Znak P-24 „miejsce dla pojazdu osoby niepełnosprawnej” (rys. 5.2.9.2) stosuje się do oznakowania stanowiska postojowego przeznaczonego dla osób, o których mowa w art. 8 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym. Znak P-24 umieszcza się na nawierzchni barwy niebieskiej.

Niestety, oba zacytowane fragmenty znowelizowanych przepisów nie są jednoznaczne i doprowadziły w całej Polsce do licznych i niepożądanych rozbieżności w sposobie ich stosowania. Nieścisłość ujawniła się w kontekście wdrożenia nowych wymogów malowania miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych oznaczonych dotychczas za pomocą poziomych znaków P-20 (tzw. koperta) i P-24 (symbol osoby niepełnosprawnej). O ile nowe oznakowanie tego rodzaju miejsc specjalnego przeznaczenia oznaczonych znakiem poziomym P-18 nie budzi wątpliwości, ponieważ ze znowelizowanego brzmienia punktu 5.2.4 załącznika nr 2 do rozporządzenia trudno wywieść inną tezę niż tę, że cała powierzchnia takich stanowisk postojowych powinna mieć barwę niebieską, o tyle w kontekście nowego oznakowania tych drugich w przepisie jest mowa jedynie o konieczności umieszczenia znaku P-24 (piktogram osoby niepełnosprawnej) na niebieskim tle, **lecz brak jest informacji, jak dużą powierzchnię powinna objąć barwa niebieska** (pkt 5.2.9.2) – całość czy tylko fragment (jeśli tak, to jaki) takiego miejsca parkingowego. Kwestia ta wymaga pilnego doprecyzowania, gdyż obecny stan powoduje całkowitą dowolność zarządców parkingów.

Przeprowadzone przeze mnie szerokie rozpoznanie tematu wykazało, że coraz więcej miast i zarządców parkingów w Polsce uznaje, że dla spełnienia nowych wymogów nie jest konieczne malowanie na niebiesko pełnej nawierzchni (tj. pełnych wymiarów) stanowisk postojowych dla osób niepełnosprawnych wytyczonych za pomocą „koperty” (znak P-20). Dochodzi do kuriozalnych sytuacji, gdy zamalowywany na niebiesko jest tylko dolny trójkąt „koperty” – ten, na którym znajduje się znak P-24. Niektóre podmioty idą jeszcze dalej i stosują różnego rodzaju nieestetyczne „obrysy” piktogramu P-24, np. niebieska nawierzchnia przybiera postać małego kwadratu, kółka, trapezu lub innych figur bądź całkowitych dziwolągów (przykłady fotograficzne w załączniku nr 1). Biorąc pod uwagę istniejącą niemal w każdym mieście dwojakość oznakowania tego rodzaju stanowisk postojowych (w zależności od zarządcy terenu – duet znaków P18+P24 lub P20+P24), rozbieżność ta nierzadko rzuca się w oczy nawet w obrębie tych samych miejscowości.

Jak można przypuszczać, celem nowych przepisów (*ratio legis* prawodawcy), których znaczenia wiele podmiotów samorządowych i prywatnych próbuje teraz różnymi „furtkami” prawnymi umniejszać, była nie tylko poprawa widoczności tego rodzaju miejsc specjalnego przeznaczenia na tle pozostałych stanowisk postojowych dla samochodów, ale przede wszystkim możliwie najdalsze zapobieżenie – co dziś niestety częste w naszym kraju – zajmowania ich przez osoby nieuprawnione. Łatwo jest zaparkować na słabo widocznym, małym piktogramie inwalidy i „zakryć” go w całości własnym samochodem, a następnie tłumaczyć jego omyłkowym niedostrzeżeniem (tym bardziej że znak pionowy nie jest dla takich miejsc obligatoryjny), trudniej zaś dokonać tego, jeżeli nawet po zaparkowaniu widać wyraźnie, że samochód zatrzymał się na dużym, niebieskim stanowisku postojowym (gdzie kolor ten znajduje się na całej jego powierzchni), a ryzyko skontrolowania posiadanych uprawnień i otrzymania mandatu jest kilkakrotnie większe. Oznaczenie w tak wyraźny sposób całego stanowiska postojowego dla pojazdów osób niepełnosprawnych, wytyczonego z zastosowaniem znaków P20+P24, z pewnością będzie powodowało pożądany, publiczny ostracyzm wobec osób dopuszczających się tego rodzaju patologicznych zachowań. W innym przypadku wypaczone stosowanie nowych przepisów, w wersji minimalistycznej (jak na przykładach z załącznika nr 1) spowoduje, że zamierzona nowelizacją poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnościami będzie miała charakter iluzoryczny (jak wiele rozwiązań w naszym kraju).

Nowe, wyraźne oznakowanie wszystkich tego rodzaju miejsc pozwoli ponadto służbom drogowym (Policja, Straż Miejska/ Gminna, Inspekcja Transportu Drogowego)

na sprawniejszą kontrolę posiadanych przez kierowców uprawnień do ich zajmowania (dziś nieprzemalowane miejsca, w rutynie realizowanych patroli, funkcjonariusze mogą w sposób niezamierzony przeoczyć). Już widać, że na nowo oznaczonych w całości barwą niebieską miejscach parkingowych dla osób niepełnosprawnych praktycznie znikło zjawisko ich zajmowania przez osoby bez uprawnień. Miejsca te są bardziej widoczne z dalszej odległości, coraz częściej wolne (z pewnością nieprzypadkowo), dzięki czemu pozostają dostępne do zaparkowania na nich samochodami kierowanymi przez osoby o faktycznie ograniczonej mobilności, posiadające stosowną kartę parkingową lub przewożące osobę z niepełnosprawnością. Resort infrastruktury znacząco ukrócił tym samym powszechne łamanie prawa w tak istotnej społecznie kwestii, za co należą się Panu Ministrowi słowa pochwały.

Podsumowaniem tego może być również opublikowana w internetowym artykule¹ wypowiedź Izydora Puścizny, prezesa Małopolskiego Związku Osób Niepełnosprawnych: „*Wreszcie ktoś pomyślał. Każda osoba widzi z daleka, że na tym miejscu nie można stanąć i osoba niepełnosprawna też nie szuka parkingu, bo z daleka widzi jaskrawoniebieskie miejsce i wjeżdża. Dla osoby, która to zarządziła należy się olbrzymi medal*”.

Do pełnego sukcesu jest jednak daleko. Przede wszystkim z racji wykazanej rozbieżności w przepisach, o której mowa wyżej, a którą to rozbieżność (skutkującą niepożądaną dowolnością interpretacyjną zarządców dróg) skrzętnie wykorzystują podmioty nieprzychylnie osobom niepełnosprawnym, jak również samorządy nierozumiejące idei nowego sposobu oznakowania miejsc parkingowych specjalnego przeznaczenia (np. miasta Białystok, Gdynia, Toruń, Szczecin).

W załączniku nr 2 przedstawiam (skopiowany z pierwotnego rozporządzenia) rysunek 5.2.9.3. Przedstawia on, że piktogram inwalidy (tj. znak P-24) umieszcza się bądź to w zwykłym obrysie miejsca parkingowego (znak poziomy P-18), bądź w „kopercie” (znak poziomy P-20). Niestety, przy okazji dokonanej 3 lipca 2015 r. nowelizacji rozporządzenia resort zaniechał zaktualizowania również tego rysunku, co jest niezrozumiałe i przeczy zasadom starannej legislacji. Gdyby tak się nie stało, nie byłoby dziś problemu tyłu rozbieżności i dowolności w stosowanym na gruncie nowym malowaniu.

Ponadto przytaczam niżej brzmienie fragmentów punktu 5.2.6 załącznika nr 2 do pierwotnego rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. (która to treść bezzmiennie obowiązuje po dzień dzisiejszy):

Znak P-20 „koperta” (rys. 5.2.6.1) stosuje się w celu oznaczenia stanowiska postojowego przeznaczonego do wyłącznego użytkowania przez niektórych uczestników ruchu. Wymiary kopert uwzględniające rodzaje pojazdów i ustalony sposób ich umieszczania podano w tabeli 5.2. Dopuszcza się stosowanie znaku P-20 samodzielnie bez znaku D-18a „parking – miejsce zastrzeżone”. [...] W przypadku przeznaczenia stanowisk postojowych dla osób niepełnosprawnych należy wewnątrz „koperty” umieścić symbol osoby niepełnosprawnej (rys. 5.2.9.2).

Również i w tej kwestii, przy okazji nowelizacji z lipca 2015 roku, zabrakło doprecyzowania, że w sytuacji, gdy popularna „koperta” (znak P-20) służy do wytyczenia miejsca parkingowego dla osób niepełnosprawnych, stanowisko takie powinno mieć w całości barwę

¹ <http://rdn.pl/?p=137233> – artykuł: *Bochnia: Łatwiej o miejsca parkingowe*. 19.07.2017 r.

niebieską (analogicznie jak to wytyczone znakiem P-18). Konieczna jest zatem nowelizacja rozporządzenia, która uściłi rozbieżności powstałe w toku praktyki stosowania obecnych przepisów.

W związku z zaistniałym stanem faktycznym niniejszym wnoszę o znówelizowanie ww. rozporządzenia, tak aby:

1. Akapit pierwszy punktu 5.2.9.2 „Symbol osoby niepełnosprawnej” załącznika nr 2 do rozporządzenia uzyskał następujące brzmienie (dodane fragmenty podkreślono):

Znak P-24 „miejsce dla pojazdu osoby niepełnosprawnej” (rys. 5.2.9.2) stosuje się do oznakowania stanowiska postojowego przeznaczonego dla osób, o których mowa w art. 8 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym. Znak P-24 umieszcza się na nawierzchni barwy niebieskiej, przv czym kolor ten stosuje się na całej powierzchni tego rodzaju stanowiska parkingowego.

2. Pkt 5.2.6 załącznika nr 2 do rozporządzenia uzyskał brzmienie:

Znak P-20 „koperta” (rys. 5.2.6.1) stosuje się w celu oznaczenia stanowiska postojowego przeznaczonego do wyłącznego użytkowania przez niektórych uczestników ruchu. Wymiary kopert uwzględniające rodzaje pojazdów i ustalony sposób ich umieszczania podano w tabeli 5.2. Dopuszcza się stosowanie znaku P-20 samodzielnie bez znaku D-18a „parking – miejsce zastrzeżone”. [...] W przypadku przeznaczenia stanowisk postojowych dla osób niepełnosprawnych ich pełna nawierzchnia powinna mieć barwę niebieską, a wewnątrz „koperty” należy umieścić symbol osoby niepełnosprawnej.

3. Dotychczasowe rysunki 5.2.9.3 lit. a i b. załącznika nr 2 do rozporządzenia uwzględniły nowe malowanie miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych z zastosowaniem koloru niebieskiego i zostały zastąpione propozycjami graficznymi, jakie przesyłam w załączniku nr 3 do niniejszej petycji.

Ufam, że Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa podejmie do poruszonych kwestii z należytą uwagą, a pożądana nowelizacja rozporządzenia – usuwająca ujawnione wątpliwości interpretacyjne, które świadczą niekorzystnie o jakości polskiej legislacji (niekonsekwencja, niejednorodność, wątpliwości adresatów regulacji) – ukróci przypadki stosowania oznakowania w sposób sprzeczny z interesem osób niepełnosprawnych.

Obecny stan faktyczny (rozbieżności w sposobie stosowanego malowania) powoduje nie tylko zaburzenie ładu przestrzennego kraju (różnorodność i dowolność oznakowania), ale przede wszystkim – jeżeli samorządy lub podmioty prywatne przyjmują wersję minimalistyczną – wypacza celom wdrożonej w lipcu 2015 r. nowelizacji i godzi w prawa osób niepełnosprawnych do funkcjonowania w przestrzeni publicznej wolnej od barier.

Ufam, że Pan Minister opowie się za sposobem oznakowania, jaki przedstawiam na zdjęciach w załączniku nr 4 (przykłady z Warszawy), tym bardziej iż nie ma jakichkolwiek racjonalnych przesłanek, by dłużej utrzymywać regulacje pozwalające na odmienne (i w praktyce dowolne, jeśli chodzi o szczegóły wykonania) sposoby malowania. Różnica powinna dotyczyć jedynie faktu istnienia przecinających się linii koperty (znaki P20+P24) lub jej braku (znaki P18+P24) – w zależności od woli zarządcy terenu.

Niniejszym postuluję również o zarządzenie publikacji ujednoliconej wersji ww. rozporządzenia wraz z jego załącznikami. Dotychczas omawiane rozporządzenie, w ciągu kilkunastu lat obowiązywania, było nowelizowane aż czternaście razy. Należy zwrócić uwagę, że jest ono obszernym aktem prawnym. Ustalenie dziś, jak faktycznie brzmią poszczególne przepisy jego treści oraz załączników powoduje ogromne trudności i błędy nawet w największych polskich samorządach, posiadających rozbudowane komórki prawne, nie wspominając o mniejszych gminach czy zarządcach terenów prywatnych. Doprowadziło to do sytuacji, w której ogół przepisów dotyczących znaków drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego jest dziś w całym kraju stosowanych w sposób nieprawidłowy lub dowolny – przy milczącej zgodzie ministerstwa. Sytuacja taka nie powinna mieć miejsca.

Stosownie do art. 4 ust. 3 ustawy o petycjach oświadczam, że nie wyrażam zgody na publikację moich danych osobowych w zamieszczanym obligatoryjnie na stronie internetowej organu odwzorowaniu cyfrowym (skanie) niniejszej petycji.

Proszę o udzielenie odpowiedzi, w której zostaną przedstawione dalsze kroki resortu mające na celu doprowadzenie do faktycznego urzeczywistnienia przedstawionych wyżej postulatów.

Załączniki: 4

Załącznik nr 1 do petycji z 09.01.2018 r.

Powyższe zdjęcia przedstawiają sposób oznakowania miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych w dowolnej interpretacji przepisów dokonanej przez samorząd miejski w Gdyni – Zarząd Dróg i Zieleni. Stanowiska postojowe specjalnego przeznaczenia nadal są słabo widoczne, a cel nowelizacji rozporządzenia – wypaczony. Powodem tego stanu są nieprecyzyjne przepisy.

FOT. MN, źródło: <http://www.bialystokonline.pl/nowe-oznakowanie-miejsc-parkingowych-dla-osob-niepełnosprawnych,artykul,100144,1,1.html>

Wyżej - Oznakowanie wykonywane przez Miasto Białystok – również wersja minimalistyczna.

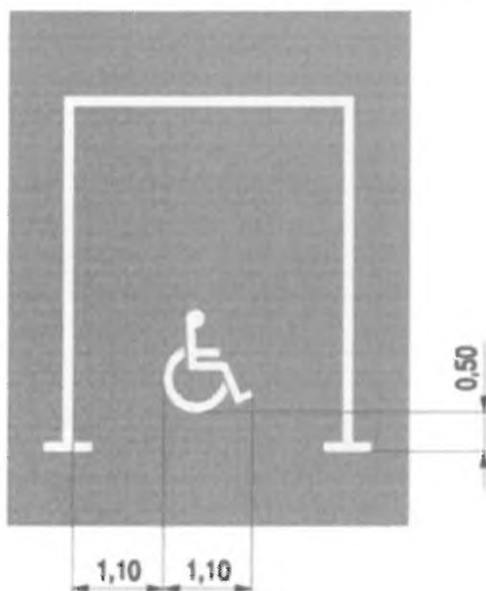

Oznakowanie wykonywane przez Miasto Szczecin – zbyt mało niebieskiego koloru skutkuje słabą widocznością (wyróżnieniem) danego stanowiska postojowego i nadal sprzyja przypadkom ich zajmowania przez osoby nieuprawnione.

Załącznik nr 2 do petycji z 09.01.2018 r.

Wyciąg z załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach (Dz. U. z 2003 r. nr 220, poz. 2181, z późn. zm.) - str. 286 – obecne brzmienie:

Rys. 5.2.9.3. Sposób umieszczania znaku P-24:

a) jako uzupełnienie znaku P-18

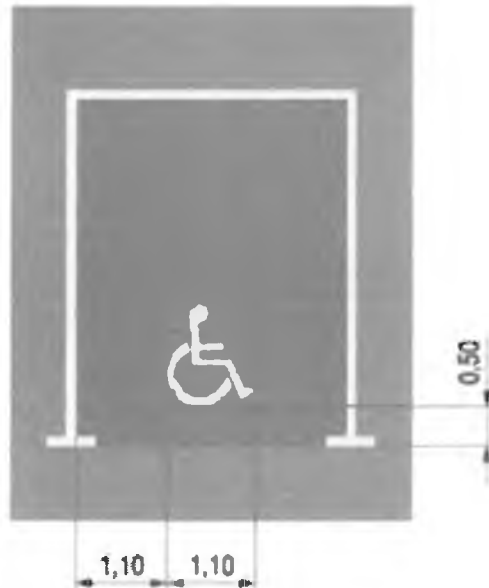

b) jako uzupełnienie znaku P-20

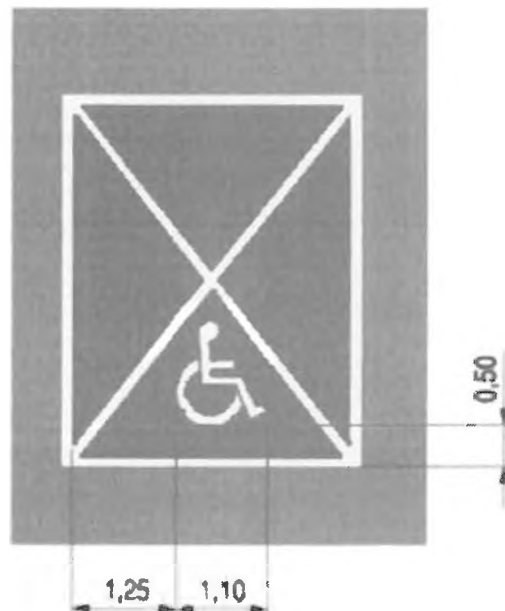
Załącznik nr 3 do petycji z 09.01.2018 r.

Proponowane przez wnioskodawcę nowe wzory rys. 5.2.9.3 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach (Dz. U. z 2003 r. nr 220, poz. 2181, z późn. zm.) uwzględniające nowe wymogi dot. kolorystyki tego rodzaju miejsc i usuwające wątpliwości dot. zakresu zastosowania nawierzchni barwy niebieskiej na poszczególnych stanowiskach:

Rys. 5.2.9.3. Sposób umieszczania znaku P-24:

a) jako uzupełnienie znaku P-18

b) jako uzupełnienie znaku P-20

Załącznik nr 4 do petycji z 09.01.2018 r.

Pożądana w ocenie wnioskodawcy interpretacja nowych przepisów dot. oznakowania miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych – zastosowanie barwy niebieskiej na pełnej powierzchni wytyczonej kopertą (znakiem P-20). Różnica w stosunku do oznakowania miejsc wytyczonych znakami P18+P24 polega jedynie na istniejących, przecinających się liniach „koperty” (znak P-20).